

บทที่ 5

แนวทางในการถ่ายโอนงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีสู่ภาคเอกชนของประเทศไทย

1. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี (SWOT Analysis)¹

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
- มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบังคับคดีแพ่งเป็นอย่างดี - ขั้นตอนกระบวนการดำเนินการบังคับคดีชัดเจน - คู่ความเชื่อถือในด้านการอำนวยความสะดวกและความเป็นกลาง - มีหน่วยงานให้บริการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ - มีวัฒนธรรมองค์กรที่น่าเชื่อถือในด้านความซื่อสัตย์สุจริต - มีการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก	- อัตรากำลังที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น - ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเทคโนโลยี - การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่มีความต่อเนื่อง
โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
- นโยบายรัฐบาลให้การสนับสนุน - การทำงานเชิงบูรณาการ - ภาคประชาชนมีความตื่นตัวและพร้อมที่จะมีส่วนร่วม	- กระบวนการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีล่าช้า - มาตรการจำกัดบุคลากรภาครัฐ - ขาดแรงจูงใจในการทำงาน

¹อรรถ อรรถานนท์, "การศึกษาความเป็นไปได้ในการถ่ายโอนภารกิจด้านการบังคับคดีแพ่งให้ภาคเอกชนดำเนินการ", รายงานการศึกษาค้นคว้าวิจัยหลักสูตรนักบริหารระดับสูง วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ., 2550 ,น.47.

จากผลการศึกษาศักยภาพของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี จะเห็นว่ามีจุดแข็งหลายประการ เช่น มีความเชี่ยวชาญทางด้านการบังคับคดีแพ่งเป็นอย่างดี ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่งชัดเจน มีหน่วยงานให้บริการทั่วประเทศทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จุดแข็งที่ถือว่ามีความสำคัญมา คือ คู่ความเชื่อถือในด้านการอำนวยความสะดวก ความเป็นกลาง เนื่องจากเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีวัฒนธรรมองค์กรที่หน้าเชื่อถือในด้านความซื่อสัตย์สุจริต เพราะในอดีตเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเจ้าพนักงานของศาลยุติธรรม

ในขณะที่เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี มีจุดอ่อนที่สำคัญ คือ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานที่ไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้นทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่คล่องตัว ทั้งการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี ขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากย้ายหรือลาออกเพราะได้งานที่ดีกว่า ลาออกหรือโอนไปรับราชการเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษา หรืออัยการผู้ช่วย เพราะสอศคัดเลือกได้

สำหรับโอกาสที่ดี คือ นโยบายของรัฐบาลให้การสนับสนุนการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกิจของภาครัฐ เพื่อต้องการลดภาระและค่าใช้จ่ายในภาครัฐ ในขณะที่ภาคเอกชนก็มีความตื่นตัวและพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกับภารกิจของทางราชการ

ในขณะที่ภัยคุกคามของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี คือ ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในเรื่องค่าตอบแทนที่เหมาะสม

2. แนวทางในการถ่ายโอนภารกิจด้านการบังคับคดีแพ่งให้ภาคเอกชนดำเนินการที่เหมาะสม

เมื่อศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต้องชำระหนี้ตามคำพิพากษา โดยปกติแล้วเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่มีอำนาจบังคับเอาด้วยตนเอง เพราะต้องใช้กำลังบังคับ ซึ่งจะทำให้เกิดข้อพิพาทอื่นตามมาหรือเกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นได้ รัฐจึงต้องยื่นมือเข้าไปช่วยเพื่อเป็นการป้องกัน โดยการกำหนดให้มีการบังคับคดีโดยศาล และมีเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเจ้าพนักงานดำเนินกระบวนการวิธีการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจนกว่าจะเป็นที่พอใจของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ทั้งนี้ต้องอยู่ภายในขอบเขตของคำพิพากษาหรือคำสั่งและสภาพแห่งหนี้หรือการบังคับคตินั้นเปิดช่องให้ทำได้ เพื่อให้คำพิพากษาหรือคำสั่งมีผลบังคับได้

และกรมบังคับคดีก็เป็นองค์กรหลักในการดำเนินการและกำกับดูแลการบังคับคดีแพ่งหรือการบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ดังกล่าว โดยมีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเป็นบทกฎหมายหลักในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบังคับคดี ตั้งแต่การออกหมายบังคับคดี การยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา แต่เนื่องจากในปัจจุบันมีสถิติคดีอยู่ระหว่างการบังคับคดี หรืออยู่ระหว่างรอการบังคับคดีมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น โดยในส่วนของ การยึดทรัพย์สินนั้นมีคดีค้างไปจากปีงบประมาณ 2552 ทั้งสิ้นจำนวน 28,788 คดี ราคาประเมินรวม 9 1,935,196,575.23 บาท² ในส่วนของการขายทรัพย์สินนั้นมีคดีค้างไปจากปีงบประมาณ 2552 ทั้งสิ้นจำนวน 116,819 คดี ราคาประเมินรวม 129,986,560,215 บาท³ และในส่วนของ การอายัดทรัพย์สินนั้นมีคดีค้างไปจากปีงบประมาณ 2552 ทั้งสิ้นจำนวน 100,552 คดี ราคาประเมินรวม 31,693,273,932.06 บาท⁴ ซึ่งคดีที่ค้างดำเนินการมานั้นมีอยู่เป็นจำนวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนบุคลากรของกรมบังคับคดีมีจำนวนเท่าเดิมและถูกจำกัดอัตรากำลังในภาครัฐ โดยอัตรากำลังนิติกรทั่วประเทศ⁵ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2553 นั้นมีอยู่เพียง 1,048 คน โดยเป็นเจ้าของพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นจำนวนถึง 301 คน และเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี 747 คน เช่นนี้จึงทำให้การบังคับคดีล่าช้าเป็นผลให้คู่ความผู้มีส่วนได้เสียได้รับความเสียหาย และไม่ได้รับความเป็นธรรม จึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของรัฐ ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของรัฐ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบการบังคับคดีแพ่งเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสามารถรองรับและตอบสนองของเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความผู้มีส่วนได้เสียได้อย่างทั่วถึง

และในปัจจุบันได้มีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี กล่าวคือ มาตรา 278 วรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

² http://www.led.go.th/policy/pdf/pang152_stat.pdf

³ http://www.led.go.th/policy/pdf/sale52_stat.pdf

⁴ http://www.led.go.th/policy/pdf/pang252_stat.pdf

⁵ ข้อมูลจากกลุ่มงานการเจ้าหน้าที่ สำนักเลขานุการกรม กรมบังคับคดี.

งน

ดีว่าให้หมายรวมถึงบุคคลที่

ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติการแทนด้วย

เช่นนี้ในปัจจุบันจึงเป็นมีความเป็นไปได้ในการถ่ายโอนงานด้านการบังคับคดีแพ่งสู่ภาคเอกชนในประเทศไทย ดังนั้นผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งของประเทศไทยและทำการศึกษเปรียบเทียบกับกฎหมายบังคับคดีแพ่งของประเทศฝรั่งเศส ประเทศแคนาดา ประเทศอังกฤษ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ประเทศเบลเยียม เนื่องจากระบบกฎหมายและสภาพเศรษฐกิจของต่างประเทศแตกต่างจากประเทศไทย การนำหลักการบังคับคดีโดยภาคเอกชนมาใช้นั้นจึงจำเป็นต้องปรับปรุงให้เหมาะสมกับรูปแบบขั้นตอนการบังคับคดีและสภาพสังคมของประเทศไทยด้วย ดังนั้นผู้เขียนจึงขอเสนอรูปแบบหรือแนวทางในการถ่ายโอนภารกิจด้านการบังคับคดีแพ่งให้ภาคเอกชนดำเนินการที่เหมาะสมกับกระบวนการบังคับคดีแพ่งดังนี้

2.1 รูปแบบการถ่ายโอนการบังคับคดีแพ่ง

เมื่อพิจารณามาตรา 278 วรรคสี่ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง” และตามมาตรา 1(14) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เจ้าพนักงานบังคับคดีมีทั้งเจ้าพนักงานในสังกัดกรมบังคับคดีและพนักงานอื่นผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในอันที่จะปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค 4 แห่งประมวลกฎหมายนี้เพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่ความในระหว่างการศึกษา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง เช่นนี้เจ้าพนักงานบังคับคดีทั้งสองประเภทจะสามารถมอบหมายหรือถ่ายโอนงานให้เอกชนดำเนินการได้หรือไม่ จะเห็นได้ว่าการบังคับคดีแพ่งโดยพนักงานอื่นผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในอันที่จะปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค 4 แห่งประมวลกฎหมายนี้เพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่ความในระหว่างการศึกษา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น เป็นกรณีที่มีกฎหมายพิเศษบัญญัติไว้ให้มีอำนาจดำเนินการในทางบังคับ โดยให้ดำเนินการตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค 4 แห่งประมวลกฎหมาย

งเฉพาะในส่วนที่เป็นการบังคับคดีแพ่งโดยเจ้าพนักงาน
บังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดีเท่านั้น

นอกจากนั้นในการดำเนินงานของภาคเอกชนนั้น ต้องอาศัยเงินในการดำเนินงาน
ต่างๆ เนื่องจากเอกชนไม่ได้รับเงินเดือนเหมือนอย่างกรณีเจ้าพนักงานบังคับคดี ดังนั้น
ค่าตอบแทนที่ได้จากการบังคับคดีย่อมมีความสำคัญเป็นอย่างมาก และเนื่องจากค่าธรรมเนียม
เจ้าพนักงานบังคับคดีนั้นเป็นค่าบริการที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเรียกเก็บจากคู่ความที่มาขอให้
บริการจากเจ้าพนักงานบังคับคดี⁶ กฎหมายจึงบัญญัติให้นำค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี
ตามตาราง 5 ทำยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่เอกชน
เช่นนี้งานด้านการบังคับคดีประเภทใดที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าวจึงไม่ควรที่จะถ่ายโอนสู่
ภาคเอกชน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

- การบังคับคดีในคดีที่บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยเข้าเป็นผู้ซื้อทรัพย์ตามพระราช
กำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 ข้อ 29 วรรค 2

- การบังคับคดีในคดีของศาลแรงงาน ซึ่งได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมตาม
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 27 ซึ่งบัญญัติ
ว่าการยื่นคำฟ้องตลอดจนการดำเนินการกระบวนพิจารณาใดๆ ในศาลแรงงาน ให้ได้รับยกเว้นไม่
ต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมประกอบกับระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้า
พนักงานบังคับคดี พ.ศ. 2522 ข้อ 49/2 ซึ่งกำหนดว่าเงินค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีให้
เบิกจากงบประมาณของกรมบังคับคดีในกรณีที่ไม่มีสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ตั้งอยู่ ให้
เบิกจากงบประมาณของกระทรวงยุติธรรม

⁶วรรณชัย บุญบำรุง, ธนกฤต วรรณชชากุล และคณะ, ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง ฉบับอ้างอิง, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2553),
น.848-849.

- คดีค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญาข้อ 49/5 เงินค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ให้เบิกจากงบประมาณของกรมบังคับคดี

- การบังคับคดีในคดีคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 39 วรรค 2 ซึ่งบัญญัติว่าในการดำเนินคดีในศาลให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ร้องขอได้ด้วยและในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

- คดีป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ม.35 วรรค 4 การบังคับคดีในการเรียกค่าสินไหมทดแทนของผู้เสียหาย มิให้เรียกค่าธรรมเนียม

นอกจากนั้นตามที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดียังมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นๆอีกด้วย และเป็นกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้กรมบังคับคดีทำแทนหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน เช่นนี้คดีเหล่านี้ก็ไม่ควรถ่ายโอนเช่นเดียวกัน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

- คดีอาณานิยมประกัน ม.119 วรรคสอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดี ให้ศาลชั้นต้นที่พิจารณาชี้ขาดตัดสินคดีนั้นมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเอาทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันได้เสมือนว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา และให้ถือว่าหัวหน้าสำนักงานประจำศาลยุติธรรมเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในส่วนที่เกี่ยวกับหนี้ตามสัญญาประกันดังกล่าว”

- คดีป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามมาตรา 21 ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องโทษแทนค่าปรับได้ การบังคับคดีดังกล่าวให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาปรับใช้โดยอนุโลม โดยให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจตรวจสอบทรัพย์สิน และให้ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา

- คดีล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะบังคับคดีกับทรัพย์ของลูกหนี้ผู้ล้มละลายในคดีล้มละลายเอง หรืออาจมีบันทึกเป็นหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดแทนโดยโจทก์จะเป็นผู้นำยึดก็ได้ ถ้าทรัพย์สินที่จะยึดอยู่ต่างจังหวัด และในเขตอำนาจศาลจังหวัดอื่นๆ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะแจ้งขอให้ศาลนั้นๆ สั่งเจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลดำเนินการให้ โดยโจทก์จะเป็นผู้ไปนำยึด

และกฎหมายได้กำหนดเรื่องการบังคับคดีไว้เป็น 2 ลักษณะ คือวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ตามที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 มีวิธีการ

รื้อกระทำต่อไป ซึ่งการละเมิดหรือการผิดสัญญาหรือการกระทำที่ถูกฟ้องร้องหรือมีคำสั่งอื่นใดในอันที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่โจทก์อาจได้รับต่อไปเนื่องจากการกระทำของจำเลย

ซึ่งแต่เดิมก่อนมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 15) พ.ศ.2538 นั้นกฎหมายได้บัญญัติให้ยึดหรืออายัดได้เฉพาะทรัพย์สินของจำเลยเท่านั้น แต่ไม่รวมถึงทรัพย์สินที่พิพาท เนื่องจากการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นมีขึ้นเพื่อเป็นประกันสำหรับหนี้เงินของจำเลยที่ถูกโจทก์ฟ้องให้ชำระเมื่อโจทก์ชนะคดีแล้วจะได้บังคับคดีต่อไปโดยการขายทอดตลาดชำระหนี้ตนเอง แต่ในปัจจุบันนั้นการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นรวมถึงทรัพย์สินที่พิพาทด้วย เช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดปัญหาที่ต้องพิจารณาว่าหากพิจารณาด้วยบทกฎหมายในชั้นบังคับคดีแล้วจะพบว่าไม่มีบทบัญญัติใดที่แสดงให้เห็นว่าจะยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่พิพาทได้แต่อย่างใด คงมีแต่บทบัญญัติให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของจำเลยมาเพื่อขายทอดตลาดใช้หนี้เงินเท่านั้น (มาตรา 275) เช่นนี้เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว ย่อมก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับคดีกับทรัพย์สินที่พิพาทที่ได้ถูกยึดหรืออายัดไว้ก่อนมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง เนื่องจากในชั้นบังคับคดีนั้นกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ส่งมอบทรัพย์สินดังกล่าวให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ อีกทั้งยังมีประเด็นในเรื่องค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี โดยหากโจทก์เป็นผู้ชนะคดีเช่นนี้ย่อมไม่ก่อให้เกิดปัญหา เนื่องจากคำสั่งศาลเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล (ตามมาตรา 260 (2)) โจทก์จึงไม่ต้องขอยึดหรืออายัดหลังมีคำพิพากษาซ้ำอีก มีผลเท่ากับเจ้าพนักงานบังคับคดียึดหรืออายัดทรัพย์สินของจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้แทนโจทก์แล้ว เช่นนี้หากโจทก์มีความประสงค์ที่จะถอนการยึดทรัพย์สินหรือกรณีที่มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมที่จะคิดค่าธรรมเนียมตามตาราง 5 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้ แต่หากจำเลยเป็นผู้ชนะคดีไม่ว่าเต็มตามข้อหาหรือบางส่วนก็ตาม คำสั่งของศาลเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวในส่วนที่จำเลยชนะคดีนั้น ให้ถือว่าเป็นอัน

ยกเลิกเมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง เช่นนี้ย่อมมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าโจทก์ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการถอนการยึดทรัพย์ดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

และในมาตรา 254(2) นั้นส่วนใหญ่จะเป็นกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างต่างๆ เช่นกรณีที่ขอเปิดทางภาระจำยอมซึ่งมีการขอให้เปิดรั้วบางส่วนเพื่อใช้เป็นทางเดิน เป็นต้น ก็จะเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่สามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีได้เช่นเดียวกัน

ดังนั้น วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาหรือมีคำสั่งตามมาตรา 254(1) และมาตรา 254(2) จึงควรที่จะให้เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดีดำเนินการต่อไป และควรพิจารณาถ่ายโอนเฉพาะกรณีการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเท่านั้น

จากการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วจะเห็นได้ว่า การบังคับคดีไม่ว่าจะเป็นกรณีบังคับให้ชำระหนี้เงินซึ่งกระทำได้โดยการยึดทรัพย์สิน การขายทอดตลาดทรัพย์สิน การอายัดทรัพย์สิน การจ่ายเงิน และกรณีที่บังคับให้ขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาพร้อมบริวารหรือกรณีต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่พิพาท ตามมาตรา 296 ทวิ ถึงมาตรา 296 สัตต ล้วนแต่เป็นการดำเนินการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลทั้งสิ้น โดยมีปัญหาทั้งทางกฎหมายและทางปฏิบัติตามที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 ขอพิจารณาในการถ่ายโอนงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีสู่ภาคเอกชนของประเทศไทยในส่วนของบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่ารูปแบบหรือแนวทางในการถ่ายโอนภารกิจด้านการบังคับคดีแพ่งให้ภาคเอกชนดำเนินการที่เหมาะสมกับกระบวนการบังคับคดีแพ่งของประเทศไทย ก็คือ การถ่ายโอนงานด้านการบังคับคดีที่อยู่ในอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีสังกัดกรมบังคับคดีและได้รับค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี นอกจากนั้นต้องไม่ใช่กรณีที่เป็นการบังคับคดีแทนหน่วยงานของรัฐอื่นๆ และเป็นการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเท่านั้นโดยในการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนี้ให้ถ่ายโอนได้เฉพาะการยึดทรัพย์สิน การขายทอดตลาดทรัพย์สิน การจัดทำบัญชีรับจ่ายเพื่อจ่ายเงินให้แก่ผู้มีส่วนได้ และเป็นการถ่ายโอนตั้งแต่ยึดและขายทอดตลาดและทำบัญชี ไม่ใช่การถ่ายโอนเฉพาะช่วงใดช่วงหนึ่งเท่านั้นเนื่องจากอาจก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกันได้ เช่น หากถ่ายโอนเฉพาะการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ภาคเอกชนดำเนินการย่อมไม่เป็นการยุติธรรมแก่กรมบังคับคดี ซึ่งกว่าจะยึดทรัพย์สินได้นั้นต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนและต้องแก้ปัญหาเป็นจำนวนมาก แต่ภาคเอกชนไม่ต้องทำการยึดแต่มีสิทธิได้รับค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

‘น ปัญหาในเรื่องการเก็บรักษา การค้น
สถานที่ที่ทรัพย์ตั้งอยู่ เป็นต้น นอกจากนั้นการขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์ก็มีปัญหาเช่นเดียวกัน
เช่น ปัญหาในเรื่องการกำหนดราคาเริ่มต้น เป็นต้น

นอกจากนั้นผู้เขียนยังเห็นว่าการนำระบบเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนมาใช้ควรจะ
นำมาใช้ในลักษณะคู่ขนาน ไม่ควรยกเลิกระบบของเจ้าพนักงานบังคับคดีรัฐไปในทันที เพราะ
อาจจะเกิดปัญหาในการปรับตัวได้ และควรให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษามีสิทธิที่จะเลือกได้ว่าจะให้
ผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีให้แก่ตน

ในระยะเริ่มแรก การถ่ายโอนภารกิจด้านการบังคับคดีควรเริ่มต้นในเขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดปทุมธานี
จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม ทั้งนี้เพื่อเป็นการนำร่องและทดลองการดำเนินงานโดย
ภาคเอกชน อีกทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งในส่วนของกรมบังคับคดีเองที่ต้องศึกษาถึงปัญหา
ในทางปฏิบัติและหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งวางหลักเกณฑ์ในการถ่ายโอนงาน
ทางด้านการบังคับคดีแฟ่งไปสู่ภาคเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมใน
ด้านจำนวนของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนให้มีจำนวนเพียงพอที่จะสามารถบังคับคดีแฟ่งได้ทั่ว
ทั้งประเทศ เมื่อมีความพร้อมเพิ่มมากขึ้นจึงควรถ่ายโอนงานด้านการบังคับคดีแฟ่งให้ภาคเอกชน
ดำเนินการไปทั่วทั้งประเทศ โดยให้มีเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนและสำนักงานของเจ้า
พนักงานบังคับคดีเอกชนในทุกจังหวัด แต่จะมีจำนวนของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนและ
สำนักงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนเป็นจำนวนเท่าใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจำนวนคดีใน
จังหวัดนั้นๆ สำหรับขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนให้สามารถปฏิบัติ
หน้าที่ได้เฉพาะในเขตจังหวัดที่ตนได้ขอจดทะเบียนไว้เท่านั้น

2.2 การกำหนดคุณสมบัติและการเข้าสู่ตำแหน่งเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน

การกำหนดคุณสมบัติบุคคลที่จะมาปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน ถือเป็นหลักการเบื้องต้นที่สำคัญในการจะคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติ มีวุฒิภาวะ ความน่าเชื่อถือ และมีความพร้อมที่จะมาปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน ในเรื่องคุณสมบัติการศึกษานั้นเห็นว่าควรจบปริญญาตรีทางด้านกฎหมาย ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการบังคับคดีแพ่ง โดยกรมบังคับคดีเป็นผู้จัดอบรมและดูแลหลักสูตร และคุณสมบัติทั่วไปของบุคคลที่เข้ารับราชการ

จากการศึกษาเปรียบเทียบระบบการบังคับคดีแพ่งของต่างประเทศ พอสรุปเป็นแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติการเข้าสู่ตำแหน่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนได้ดังนี้

- มีสัญชาติไทย
- มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ ในวันยื่นคำขอจดทะเบียน
- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านกฎหมาย
- ผ่านการอบรมภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติหลักสูตรการบังคับคดีแพ่งและต้องสอบผ่านหลักสูตรดังกล่าว เว้นแต่เคยเป็นนิติกรของกรมบังคับคดี และได้เคยปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่ง มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี
- มีประสบการณ์ในการทำงานด้านกฎหมายไม่น้อยกว่า 2 ปี
- ไม่เป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพทนายความ
- ไม่เป็นข้าราชการ หรือพนักงานของราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีเงินเดือนประจำ
- ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่อง ในศีลธรรมอันดีและไม่เป็นผู้ได้กระทำการใดซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่น่าไว้วางใจในความซื่อสัตย์สุจริต
- ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- ไม่อยู่ในระหว่างต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาให้จำคุกขณะยื่นคำขอ
- ไม่เคยถูกทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจลงโทษไล่ออก ปลดออก ให้ออกหรือเลิกจ้าง เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่
- ไม่เป็นบุคคลซึ่งถูกศาลมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์
- ไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน

ในเรื่องการกำหนดคุณสมบัติการเข้าสู่ตำแหน่งเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนนั้น คุณสมบัติของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนต้องไม่ต่ำกว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีในปัจจุบัน ดังนั้น ผู้ที่จะมาปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน คือต้องสำเร็จปริญญาตรีด้านกฎหมาย

นอกจากนั้นยังต้องผ่านการอบรมหลักสูตรของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน และต้องสอบผ่านหลักสูตรดังกล่าวในเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 การจัดอบรมหลักสูตรการบังคับคดีแพ่งนั้น ในระยะเริ่มแรกนั้น กรมบังคับคดีควรแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีแพ่งทั้งภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกกรมบังคับคดี เป็นคณะกรรมการจัดอบรมหลักสูตรซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวควรประกอบด้วยผู้แทนจากศาลยุติธรรม กระทรวงการคลัง อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยของรัฐ สมาคมธนาคารไทย และสหภาพนายความ โดยมีอธิบดีกรมบังคับคดีเป็นประธานกรรมการ รองอธิบดีกรมบังคับคดีที่มีหน้าที่กำกับดูแลด้านการบังคับคดีแพ่ง เป็นรองประธานกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบังคับคดีแพ่ง กรมบังคับคดี ผู้อำนวยการกองจำหน่ายทรัพย์สิน ผู้อำนวยการกองยึดทรัพย์สิน ผู้อำนวยการกองอายัดทรัพย์สิน และผู้อำนวยการกองคำนวณและเฉลี่ยทรัพย์สิน กรมบังคับคดีเป็นกรรมการ ทำหน้าที่พิจารณากำหนดหลักสูตรการอบรมซึ่งควรมีระยะเวลาการอบรม 6 เดือน อบรมทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน และคณะกรรมการดังกล่าวเป็นผู้พิจารณาออกใบอนุญาตการจดทะเบียนเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน เมื่อบุคคลนั้นมีคุณสมบัติครบถ้วนสำหรับการเข้าสู่ตำแหน่ง เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนซึ่งใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนนั้น ควรมีระยะเวลา 2 ปีนับแต่วันออกใบอนุญาต แต่เมื่อมีความพร้อมมากยิ่งขึ้นควรมีการจัดตั้งสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนซึ่งเป็นสภาวิชาชีพของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนขึ้นมาแทนที่คณะกรรมการดังกล่าวเหมือนอย่างกรณีของสหภาพนายความ ที่สหภาพนายความทำหน้าที่ในการกำกับดูแลตนเอง

และควรมีกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเหมือนกรณีของประเทศฝรั่งเศส ประเทศเนเธอร์แลนด์ และประเทศเบลเยียม ทั้งนี้เนื่องจากเจ้า

และควรมีการกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนต้องสังกัดสำนักงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนโดยห้ามสังกัดเกินหนึ่งสำนักงาน และต้องมีการจำกัดจำนวนของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนและสำนักงานบังคับคดีเอกชนเหมือนดังเช่นประเทศฝรั่งเศส โดยพิจารณาจากจำนวนคดีที่มีในแต่ละจังหวัดหรือสำนักงานบังคับคดีแต่ละเขต ทั้งนี้เพื่อไม่ให้จำนวนเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนและจำนวนสำนักงานบังคับคดีเอกชนมีจำนวนมากเกินไป ซึ่งอาจจะทำให้ไม่สามารถกำกับดูแลและควบคุมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานในการบังคับคดีแพ่งได้ และในส่วนของการจัดตั้งสำนักงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนนั้น เห็นควรว่าผู้ที่ประสงค์จะจัดตั้งสำนักงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนนั้นต้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการที่กำกับดูแลเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนที่ได้รับอนุญาตต้องวางหลักประกันทั่วไปต่อคณะกรรมการดังกล่าวตามที่มีการกำหนด และต้องไปดำเนินการจัดตั้งสำนักงานในรูปแบบของบริษัทจำกัด โดยกรรมการและกรรมการผู้จัดการของบริษัทจะต้องเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน และต้องมีการกำหนดทุนจดทะเบียนของบริษัท เพื่อเป็นการประกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพราะเมื่อมีการจัดตั้งเป็นนิติบุคคลแล้วความรับผิดชอบต่างๆของนิติบุคคลย่อมแยกออกจากเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน อีกทั้งเป็นการประกันในเรื่องความต่อเนื่องในการบังคับคดีหากเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนคนใดไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตาม ย่อมไม่ส่งผลให้การบังคับคดีแพ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบต้องเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้นอกจากนั้นต้องห้ามมิให้สถาบันการเงินต่างๆเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทหรือเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัทดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้สถาบันการเงินเหล่านั้นเข้ามาตั้งบริษัทเพื่อบังคับคดีเองและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความเป็นกลาง

2.3 การกำกับดูแลและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่

เมื่อกรมบังคับคดีได้มอบหมายให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนดำเนินการแล้ว จำเป็นต้องมีหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน ให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายในกรอบของกฎหมาย และมีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ ในประเทศรัฐฝรั่งเศส เจ้าพนักงานบังคับคดีถูกกำกับดูแลโดยพนักงานอัยการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีจังหวัด จะออกระเบียบจรรยาบรรณบังคับใช้แต่ละเขตจังหวัด และทำหน้าที่ดูแลระเบียบวินัย และจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพของเจ้าพนักงานบังคับคดี

ส่วนใน Bailiff Act ของมลรัฐ Quebec กำหนดให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่งซึ่งถูกตั้งขึ้นโดยรัฐบาล ทำหน้าที่ตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติงานของ Bailiff ให้เป็นไปตามระเบียบวินัย หรือในมลรัฐ Alberta ใน Civil Enforcement Regulation มีส่วนที่บัญญัติเกี่ยวกับระเบียบหน้าที่ที่ Bailiff พึงปฏิบัติตามรวมถึงสิ่งที่ bailiff ไม่พึงปฏิบัติ คือ Code of Conduct For Civil Enforcement Bailiff และในส่วนของ Agency ก็อยู่ในส่วนของ Code of Conduct For Civil Enforcement Agency

การกำกับดูแลเจ้าพนักงานบังคับคดีในประเทศอังกฤษ มีหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยรัฐเข้ามากำกับดูแลในเรื่องกฎหมาย ได้แก่ อัตราการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม (Fees) และ ค่าบริการ (Charges) สำหรับพนักงานบังคับคดี คือต้องอยู่ในช่วงอัตราที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น และกรมอธิบดีศาลสูงสุด (The Lord Chancellor's Department) ได้ออกหลักเกณฑ์ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพพนักงานบังคับคดี คือ National Standards for Enforcement Agents นอกจากนั้นยังมีองค์กรวิชาชีพเกี่ยวกับการบังคับคดีหลายองค์กร ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมดูแลการทำงานของผู้ที่เป็พนักงานบังคับคดีต่าง ๆ ดังนี้ Association of Under Sheriff และ Sheriffs Officers Association , Certificated Bailiffs Association , Association of Civil Enforcement Agents

ส่วนประเทศเนเธอร์แลนด์นั้น ตามมาตรา 56 แห่ง The Act of 26 January, 2001 to adopt the [Netherlands] Judicial Officers Act ซึ่งมีผลใช้บังคับวันที่ 15 กรกฎาคม 2001 นั้น ได้กำหนดโครงสร้างองค์กรทางวิชาชีพของเจ้าพนักงานบังคับคดีในประเทศเนเธอร์แลนด์ไว้ คือ The Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtdeurwaarders หรือ KBvG

และในประเทศเบลเยียม ตามมาตรา 549 แห่งประมวลกฎหมายเบลเยียม (the Belgian Judicial Code) บัญญัติไว้ว่า “เจ้าพนักงานบังคับคดีทุกคนจะต้องเป็นสมาชิกของสภาแห่งชาติ” (the National Chamber) ซึ่งมีสถานะเป็นบุคคลตามกฎหมาย และมีสมาชิกประมาณ 520 คน โดยสภาแห่งชาติได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติลงวันที่ 5 กรกฎาคม 1963 เพื่อสร้างมาตรฐานในการทำงาน, อัตราค่าธรรมเนียม, จรรยาบรรณ, และกระบวนการทางวินัยเกี่ยวกับวิชาชีพ ต่อมาสถานะของเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับการทบทวนในปี ค.ศ. 1992 การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบในการเข้าสู่วิชาชีพและรายละเอียดของอาชีพเจ้าพนักงานบังคับคดี โดยสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีแห่งชาติมีหน้าที่รวมถึงการควบคุมทางวินัยและจรรยาบรรณของสมาชิกให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และดำเนินการทางกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับเจ้าพนักงานบังคับคดี

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าในช่วงแรกมีการถ่ายโอนการบังคับคดีเพียงบางส่วนเท่านั้น ผู้เขียนจึงเห็นควรว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลในรูปของคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีแพ่งทั้งภายในและต่างประเทศนอกกรรมบังคับคดีตามที่ได้อ้างมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ยังควรกำหนดให้ศาลและกรมบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบและกำกับดูแลด้วย และหากในอนาคตมีการถ่ายโอนงานด้านการบังคับคดีไปสู่ภาคเอกชนมากขึ้น การกำกับดูแลเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนก็ควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนซึ่งเป็นสภาวิชาชีพของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชน โดยสภาดังกล่าวมีหน้าที่ตรวจสอบจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนด้วย

สำหรับความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ควรกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนมีความรับผิดชอบไม่ต่ำกว่าเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดีในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองทั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนและคู่ความ ผู้มีส่วนได้เสียในคดี กล่าวคือเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนต้องรับผิดชอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ พ.ศ. 2539 ตามที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2

2.4 การประกันภัยในการประกอบวิชาชีพ

ในประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องทำประกันภัย ในความเสี่ยงจากการประกอบวิชาชีพของตนซึ่งสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีแห่งชาติ จะเป็นผู้จัดทำประกันภัยกับบริษัทประกันภัยให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีเอง โดยสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีจังหวัด จะเป็นผู้เรียกเก็บค่าเบี้ยประกันจากสำนักงานบังคับคดีแต่ละแห่งเพื่อนำส่งสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีแห่งชาตินำไปชำระค่าเบี้ยประกันต่อบริษัทประกันภัยต่อไป

ในปัจจุบันการปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี บางกรณีอาจก่อให้เกิดความเสียหายในทางแพ่ง เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจต้องรับผิดชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ดังนั้น การมอบหมายให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนดำเนินการ ก็ควรจะให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนจัดทำประกันภัย เพื่อประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และเป็นหลักประกันต่อคู่ความในการปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยควรมีการวางหลักประกันทั่วไปในขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงานบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนและต้องมีการวางหลักประกันเฉพาะในแต่ละคดีที่สำนักงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนรับดำเนินการ นอกจากนี้การมอบหมายคดีที่มีทุนทรัพย์สูงให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนดำเนินการ ควรต้องพิจารณาจากจำนวนเงินที่บุคคลนั้นทำประกันภัยไว้ด้วย

2.5 การกำหนดค่าตอบแทน

จากการศึกษาการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีของประเทศฝรั่งเศส อัตราค่าธรรมเนียมและค่าตอบแทนในการดำเนินการบังคับคดีขึ้นอยู่กับจำนวนทุนทรัพย์ของหนี้ โดยมีอัตราขั้นต่ำและอัตราสูงสุดกำหนดไว้ซึ่งเงินค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยหลักลูกหนี้จะเป็นผู้รับภาระทั้งหมด เว้นแต่ค่าติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ต้องร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี สำหรับเงินค่าตอบแทนวิชาชีพ เจ้าหนี้จะเป็นผู้รับภาระทั้งหมดเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ปฏิบัติงานเสร็จแล้ว โดยอัตราค่าธรรมเนียมและค่าตอบแทนวิชาชีพดังกล่าว ประธานสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ประชุมร่วมกันกำหนดอัตราและจัดทำเป็นกฎหมายบังคับใช้

อัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของ Civil Enforcement Agency ในประเทศแคนาดา โดยมากแล้วจะไม่แสดงตัวเลขหรือรายละเอียดปลีกย่อยไว้ในเว็บไซต์ของบริษัท รวมถึงไม่ได้บอกกล่าวไว้ในโฆษณาการให้บริการหากแต่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาคourtที่ต้องการใช้

ส่วนในประเทศอังกฤษ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับพนักงานบังคับคดี มีกฎหมายกำหนดช่วงของอัตราค่าธรรมเนียม (Bailliff Fee Scale) แยกตามชนิดของหนี้แต่ละประเภทที่ถูกบังคับคดี ซึ่งมีกำหนดไว้ในกฎหมายต่าง ๆ แยกกันไป อัตราในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมขึ้นอยู่กับ 3 ส่วนในการคิด คือ การเก็บภาษี , การเข้ายึดทรัพย์ และการย้ายทรัพย์สินเพื่อนำออกขาย

และในประเทศเนเธอร์แลนด์นั้น ค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้เรียกเก็บในอัตราตายตัวตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ส่วนค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีซึ่งเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาดำเนินการเป็นผู้เสียหนี้ กฎหมายมิได้กำหนดอัตราไว้ตายตัวแต่อย่างใด ดังนั้นจึงเป็นไปตามหลักนิติกรรมสัญญาซึ่งขึ้นอยู่กับการตกลงระหว่างกัน

ส่วนประเทศเบลเยียม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเบลเยียม มาตรา 519 ถึงมาตรา 523 ค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนกำหนด โดยพระราชกฤษฎีกาเป็นการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้แน่นอนตายตัว จะเจรจาต่อรองให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงไม่ได้ ในการทำธุรกรรมทุกครั้ง เจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนต้องระบุอัตราค่าธรรมเนียมแต่ละรายการที่เรียกเก็บไว้ให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรในทุกธุรกรรมที่ทำ โดยลงไปในรายละเอียดแยกตามรายการต่างๆ ที่เรียกเก็บให้เห็นได้อย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถตรวจสอบได้เสมอ

เมื่อค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นค่าบริการที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเรียกเก็บจากคู่ความที่มาขอใช้บริการในการบังคับคดี เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการบังคับคดีตามที่ร้องขอแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมมีสิทธิที่จะได้รับค่าธรรมเนียมดังกล่าว เพียงแต่ในประเทศไทยนั้น เป็นการบังคับคดีโดยรัฐ ค่าธรรมเนียมดังกล่าวจึงถูกจัดส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ดังนั้นหากมีการถ่ายโอนงานด้านการบังคับคดีสู่ภาคเอกชน เช่นนี้ภาคเอกชนย่อมมีสิทธิที่จะได้รับค่าธรรมเนียมดังกล่าวเช่นกัน

แต่นอกจากค่าธรรมเนียมดังกล่าวแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดียังมีสิทธิได้รับค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายต่างๆในการดำเนินการบังคับคดีด้วย เช่น ค่าส่งหมายที่ต้องกระทำโดยเจ้าพนักงานเดินหมายหรือโดยทางไปรษณีย์ เป็นต้น โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีจะนำมารวมกันและจ่ายให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีในกองหรือสำนักงานบังคับคดีคนละเท่าๆกัน ดังนั้นเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนจึงควรมีสิทธิได้รับค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายดังกล่าวเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนก็ปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดีและค่าใช้จ่ายดังกล่าวก็เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงจากการบังคับคดีให้แก่คู่ความ อีกทั้งหากให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนมีสิทธิได้รับเฉพาะค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจจะก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการองค์กรได้เนื่องจากกว่าจะได้รับค่าธรรมเนียมในแต่ละคดีนั้นย่อมใช้เวลานาน หากเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกชนได้รับค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการดำเนินการบังคับคดีด้วยก็จะทำให้เกิดปัญหาในส่วนนี้ได้